

דוברות על הגבול

כשהדוברות של המועצות בעוטף עזה שמעו שדניאל טרגרמן, בנה של חברתן גילה, נהרג, הן קפאו לרגע, אבל מיד התעשתו ומיהרו לתמוך בה וגם למלא את מקומה. דיתי, מיכל, אירית התקשורת ודובר צה"ל בימי הלחימה הקשים

45 ימים של מלחמה שבהם הן כמעט לא ראו את הבית עברו על רביעיית הדוברות האמיצות של המועצות האזוריות שבעוטף עזה, עד שביום ה-46 בא השבר הגדול. פצצת מרגמה אחת, שרסיסה קטלו את חייו של דניאל טרגרמן מקיבוץ נחל־עוז, בנה מן הארבע של עמיתתן גילה, דוברת מועצת מרחבים, הלמה בארבעתן יותר מכל קסאם או פצמ"ד שנחתו באזור.

"גילה היא הצלע החמישית שלנו", אומרת אירית כהן (25), דוברת מועצת שדות נגב. "היא הראשונה שעמה נפגשתי כשהתחלתי בתפקידי והיא מלווה אותי כל העת. כשקרה אסון במשפחתי חיובקה. לא תיארתי לעצמי שכעבור זמן קצר אני איהלץ לנחם אותה. שלוש דקות לפני כניסת השבת התקשרו אלי וסיפרו לי את אשר קרה. זו הייתה שבת של מתח ועצב".

דיתי הורוביץ־ארד (37), דוברת מועצת חוף אשקלון, שמעה על ילד הרוג בנחל־עוז ומיד חשבה על גילה. בהיותה שומרת שבת נשארה בחוסר ראות עד צאת השבת. "התחושה הייתה קשה במשך כל השבת. משהו בלבי אמר לי שמדובר בגילה. כשהתברר שזו היא לא יכולתי להוציא מילה מהפה".

"הייתי ביום חצוי של חופשה שלקחתי לעצמי אחרי חודשיים שלא הייתי בכ"ח", מספרת מיכל שבן־קציר, דוברת מועצת שער הנגב, תושבת בית־קמה ואם לארבעה. "באמצע הבישולים החלו עיתונאים להתקשר ולשאל מה קרה בנחל־עוז. הכנתי מיד שהחופשה הסתיימה ושהפעם אני הולכת לעבור כשאני גם מעורבת רגשית. נסעתי לנחל־עוז להיות עם גילה. הנסיעה הייתה קשה, מלווה התפוצצויות מסביב. כל מה שיכולתי הוא לתת לה חיבוק גדול ומיד התחלתי לעבור. יצנינו לשמור עליה אבל היה חשוב גם לספק מידע, שהעולם ידע מה קרה".

מיכל הבינה שמעתה עיני העולם יהיו נשואות לעבר הקיבוץ הקטן הזה. הוא אמנם הוכרז שטח צבאי סגור אך היא דווקא הייתה מעוניינת שהתקשורת תיכנס לראות שחיים שם אנשים. למקום הגיעה גם החברה הרביעית, רונית מינקר, דוברת המועצה האזורית אשכול, שהתגייסה לעזור. "התחלתי לתכנן איך למסור מידע אך גם לשלוט בו, שלא ידלפו פרטים חסויים בטרם עת. התווכחתי עם דובר צה"ל ובסוף התפשטנו על מסיבת עיתונאים מאולתרת מחוץ לקיבוץ".

היה חשוב לבחור תמונה מתאימה של הפועט שתופץ לתקשורת. הבחירה נפלה על תמונתו של דניאל במדי כוכב נבחרת ארגנטנה וקבוצת ברצלונה בכדורגל ליונל מסי, שפרסומה לא הותיר עין יבשה. התמונה הופצה בכל העולם והיא עלתה לרשתות החברתיות ומישהו כתב לכוכב הארגנטיני: "הוא נהרג היום מפצצת מרגמה שנורתה בידי חמאס, ארגון הטרור שממומן על ידי הספנסר הראשי שלכם (קטאר, מ"ט). האם זה מה שאתם מאמיני בו?".

נושבר אמון

לנפוש בביתה של מיכל בקיבוץ בית־קמה מגיעות רק שלוש צלעות מהרביעייה. רונית מינקר הועקה לקיבוץ נירים המתאבל על הריגתם של שניים מבניו מפצמ"ד שנורה בדרקות האחרונות שלפני הפסקת האש – הרבש"ץ אביב עציץ ושחר מלמה. מאוחר יותר תאמר לנו בשיחת טלפון שאינה בטוחה אהלה הקרבות האחרונים א שזו המבצע האחרון. "חיינו מלחמה בת חודשיים והיום יש משבר אמון גדול בין תושבים למערכת השטות, הדבא והמשלה. במלחמה הזו לא היה גורם משמלתי שהתושבים ראו בו דמות מנהיגותית, דמות האמין שיודע לא רק לחבוש את הפצע אלא גם להשרות

המצב", אומרת דיתי מחוף אשקלון. אירית, דיתי, מיכל ורונית מדברדות 50' אלף איש המתגוררים בשטח השיפוט של ארבע המועצות. כבר בתחילת העימות החליטו לפעול יחד, בהיות אחידה, ולחוק זו את זו. המלחמה הביאה לבניית מערכת יחסים מיוחדת עם דובר צה"ל, אף שלכאורה מרובר לעתים קרובות באינטרסים מנוגדים. כפועל התפתחו יחסי עבודה משותפים והבנה הדדית. אירית זוכרת רק עימות אחד שבו הוכרו קיבוץ עלומים כשטח צבאי סגור, בשל הצנזורה שהוטלה לאחר שטייל נשמת ממוסך אפאצי' של חיל האוויר ו'נתקע' בחצר חדר האוכל של הקיבוץ. "פעמים רבות אסרו עלינו לפרסם את דבר ביקורם של שרים או בכירים ביישובים השונים עד לסימום של הביקור, אבל אנו דווקא מעוניינות לפרסם את הביקור בתקשורת כדי שהציבור יידע מהן דרישותינו מאותם בכירים", אומרת אירית. הן מודות שהיום יש משבר אמון חריף של התושבים מול המשלה. זה התחיל בולול בתושבים שריווחו ששמעו את הפירת המנהרות. "היו יותר מדי נקודות משבר, כולל זה שקראו לתושבים לחזור בסיום עת", אומרת דיתי. והאמון חוזר?

"דבר איתנו בעוד חצי שנה..."

לא עוזבים, יוצאים

אין חיים בוואליות של הצורך להציג עורף חזק ואיתן מול חיים תחת אש שבוטעות ארובים? "אנשים לא נטשו", אומרת אירית. "התושבים שבחרו לעזוב עשו זאת לימים ספורים וכולם חזרו. להפך, יש שימה ארוכה של אנשים המבקשים לבוא לגור כאן. כמה עיתונאים שאלו אותי איך קורה שברוב היישובים יש רבים שעזבו ובקיבוץ עלומים בשטח המועצה שלך איש לא עזב ולו ליום. אמרתי להם שאני איני יודעת להסביר. זו רוח הקיבוץ. האמונה החזקה, הקהילה, זה מסייע להם להמשיך".

אירית כהן
תושבת תקומה
דוברת מועצת שדות נגב

דיתי הורוביץ־ארד
תושבת כוכב מיכאל
דוברת מועצת חוף אשקלון

מיכל שבן־קוצר
תושבת בית קמה
דוברת מועצת שער הנגב

רונית מינקר
תושבת ניר־צחק
דוברת מועצת אשכול

רונית במקום הנפילה בקיבוץ נירים שבה נהרגו שני תושבים

הגיעו. זו לא רק הבעיה של המשלה הוא. אהנו כבר יותר מ-14 שנה באותו מצב ולא השכילו להבין שיש מנצחים. איך אפשר לחוש ניצחון אחרי שנהרגו כל כך הרבה חיילים ותושבים, בהם ילד בן ארבע? הניצחון יבוא לידי ביטוי בעתיד, אם נרע לשקם את עצמנו וליישם את המשאבים במקומות הנכונים כך שהאזור יפרח וישגשג מחדש. זה יהיה הניצחון". "או אני לא בטוחה שזה נגמר", אומרת רונית. "זו הפסקת אש, לא הסכם שלום או הסדר. לא לזה פיללנו. אהנו פיללנו שהאזור הזה יהיה שקט. שיחזור האמון של התושבים בה שהמדינה מסוגלת להגן עליהם. צריך אומץ רב ויכולות מנהיגותיות להגיע להסדר, בגיבוי הקהילה הבינלאומית, ולזה לא חשבו לנו שמהמסבר הזה נתפתח ונצמח".

הגוש הבער ביותר שעומד לפתח הוא פתיחת שנת הלימודים בשבוע הבא. הרבר ייעשה, הן מבטיחות, מתוך שיקול דעת והחירות רבה. "פתוחים גם למיכל אין תמונת ניצחון: "כשהיו מבצעים קצרי מצעד שבהם לא היה נוק רב ונפגעים הייתה הרגשה טובה שעשינו משהו, אבל כאן אני תושבת שזה השפיע על כולם. מה קץ למרות 14 שנים לא פשוטות אני גאה ולמד שהאזור שאהנו מייצגות התפתח באופן מדהים. אצלנו בשער הנגב יש רשימות המתנה למגורים בכל היישובים. רוצים לבוא בגלל חינוך מהטובים בארץ, בגלל קהילה מיוחדת. קח את נחל־עוז – יש כאן אנשים שעשויים מחומר מיוחד. אנשים רוצים לחיות כאן, חשוב לנו שמהמסבר הזה נתפתח ונצמח".

גילה טרגרמן, דוברת מועצת מרחבים, בהלוויית בנה דניאל (משמאל), בתחילת השבוע

מיכל שבן־קוצר, שער הנגב: "באמצע הבישולים עיתונאים התקשרו לשאול מה קרה בנחל־עוז. נסעתי לשם, להיות עם גילה. בדרך נשמעו התפוצצויות. רציתי לשמור עליה וגם לספק מידע, שהעולם ידע מה קרה"

אומרת. מזה חמש שנים חצוי היא משמשת דוברת והיו לי כדוברת. גם ראש המועצה שלי, תמיד עידן, הרגיש תמיד את תודתו לתקשורת שידעה להראות לעולם עד כמה אהנו חזקים. זו בעצם הבעיה. שאהנו חזקים. העובדה שאהנו חזקים אפשרה לממשלות ישראל לא לפתור את הבעיה. אם היינו קמים ונוטישים את הבעיה הייתה נפתרת כבר מזמן". דיתי משבחת את התקשורת שנתנה כמה מספקת לרגשות התושבים ותחושותיהם. "14 השנים ספגנו ירי שברדך כלל לא רות. יש חוסר הבנה בכך שחושבים שרקטה שנפולת בשטח פתוח היא רבר של מה בכך. אתנו 'שטח פתוח' הוא השדות החקלאיים של התושבים. לא הייתה הבנה למה שחווינו לפני כן ולא הייתה לנו הפלטפורמה המספקת להעביר את תחושותינו. מה שקרה עכשיו הפתיע בעצמתו". לו רק הדרום היה מנווה ולא גוש דן, האם גם אז היו אולפנים פתוחים?

הדוברות מתקשות להגיע להסכמה. בעוד שרדתי סבורה שהאינטנסיביות והפגיעות המשמעותיות הביאו לתמיכה וחיוקים מקצה הארץ ועד קצה ללא קשר לשיגורים על המרכז, מיכל ואירית חשות שרק ברגע שהתחילו לטוח את תליאביב פרצו מערכות התקשורת בשידורים חיים כי "זה היה קרוב לבית, אם זה היה נשאר בדרום לא היינו חזקים לבמה הו". רונית: "במהלך ימי הלחימה היו כאן צוותי טלוויזיה וגל פתוח הכול. כשהסתיים המבצע הקרקעי, אהנו באשכול גולדה המשכנו לחוות 40 נפילות ליום – ואתמול היו 116 – שזו מלחמה לכל דבר, אבל הצוותים כבר לא היו כאן. המלחמה הזו העלתה את המודעות הציבורית והבהירה לתושבי המדינה עם מה אהנו מתמודדים".